Dosarul nr. 21rji-483/26 Judecătoria Edineț sediul Briceni
/1-26002833-03-21rji-30042026/ Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

18 iunie 2026 mun. Bălți

Colegiul judiciar penal al Curții de Apel Nord

În componența:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Viorica Severin și Cristina Prisacari

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de către **Directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar principal de justiție Anatolii Tudor** și recursul **avocatului Ina Cepoi în interesele condamnatului Botnari Marin,** împotriva ***încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 10.03.2026***, adoptată în limitele plângerii depusă de condamnatul **Botnari Marin**, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 13 ianuarie 2026 în Judecătoria Edineţ, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea avocatului Cepoi Ina în interesele petiționarului Botnari Marin împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10.03.2026, a fost admisă parțial plângerea avocatului Cepoi Ina, depusă în interesele condamnatului Botnari Marin, privind condițiile de detenție invocate în temeiul art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-au respins ca tardive cererile privind condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 17 Rezina (16.09.2022–11.11.2022) și Penitenciarul nr. 13 Chișinău (11.11.2022–01.12.2022), precum și ca neîntemeiate cererile referitoare la Penitenciarul nr. 11 Bălți (14.10.2025–21.10.2025). S-a constatat că, în perioada 21.10.2025–

18.02.2026, condamnatul Botnari Marin a fost deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare art. 3 din Convenție, pentru o durată totală de 120 de zile. În temeiul art. 473⁴ alin. (4) CPP, pedeapsa acestuia a fost redusă cu 12 zile, iar termenul de 2 ani stabilit prin decizia Curții de Apel Nord din 09.09.2025 a fost diminuat corespunzător. Totodată, administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani a fost obligată să înlăture condițiile necorespunzătoare de detenție în termen de 15 zile și să informeze instanța despre executarea măsurilor dispuse.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, aceasta a fost contestată cu recurs nemotivat și motivat de către *Directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar principal de justiție Anatolii Tudor*, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii nominalizate supra cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Botnari Marin.

În motivarea recursului, administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani a indicat că încheierea judecătorului de instrucție din 10.03.2026 este parțial neîntemeiată și susceptibilă de casare, întrucât concluzia privind existența condițiilor de detenție contrare art. 3 CEDO este eronată și bazată pe o apreciere incompletă a probelor. Prin urmare, administrația a afirmat că standardele minime de detenție au fost respectate, iar constatarea instanței s-a bazat exclusiv pe alegațiile condamnatului, fără o analiză obiectivă și completă a circumstanțelor cauzei.

De asemenea, încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 10.03.2026, a fost contestată cu recurs de către *avocata Ina Cepoi în interesele condamnatului Botnari Marin*, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a încheierii nominalizate cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie constatate toate încălcările invocate, să fie inclusă integral perioada detenției în analiză, să fie aplicată o reducere maximă a pedepsei și să fie acordate despăgubiri bănești efective și proporționale.

În motivarea recursului declarat, partea apărării a indicat că încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10 martie 2026 este neîntemeiată, întrucât instanța de fond a constatat existența unor condiții de detenție contrare art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dar a aplicat în mod formal și insuficient consecințele juridice ale acestor constatări.

Susține că instanța a admis în mod greșit excepția tardivității pentru anumite perioade de detenție, deși jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului califică situațiile de detenție inumană ca fiind o stare continuă, ce trebuie analizată în mod global, iar nu fragmentat pe perioade izolate.

Totodată, recurentul critică modul în care instanța a apreciat probele, susținând că s-a acordat o pondere excesivă rapoartelor administrației penitenciare,

fără o verificare critică și fără coroborarea acestora cu alte surse independente, ceea ce ar afecta obiectivitatea soluției.

Mai invocă faptul că reducerea de pedeapsă acordată (12 zile pentru 120 de zile de detenție în condiții contrare art. 3 CEDO) este disproporționată și are caracter pur formal, fără a constitui un remediu efectiv, așa cum este impus de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Totodată, menționează că instanța a acordat o valoare probatorie excesivă informațiilor prezentate de administrația penitenciarului și a stabilit o reducere a pedepsei insuficientă, care nu reflectă gravitatea încălcărilor constatate și nu constituie o compensație efectivă. În acest sens, partea apărării casarea parțială a încheierii, constatarea tuturor încălcărilor invocate, includerea integrală a perioadelor de detenție în analiză, aplicarea unei reduceri mai favorabile a pedepsei și acordarea unor despăgubiri bănești efective și proporționale.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. *De la participanții la proces careva referințe nu au parvenit.*

Verificând materialele prezentate și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, iar recursul avocatul Ina Cepoi în interesele condamnatului Botnari Marin, urmează a fi admis, în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit. b) CPP, casând parțial încheierea contestată, cu pronunțarea în această parte a unei noi soluții reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.17^1) Cod de procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: 17^1) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

În fapt, Colegiul penal reține că prin decizia Curții de Apel Nord din 09.09.2025, sentința a fost casată, cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță. Botnari Marin a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d), art. 290 alin. (2) lit. b), art. 84 alin. (1), art. 90^1 CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 04 ani, dintre care 02 ani în penitenciarul de tip semiînchis și 02 ani se suspendă condiționat pe un termen de probă de 02 ani.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10.03.2026, a fost admisă parțial plângerea avocatului Cepoi Ina, depusă în interesele condamnatului Botnari Marin, împotriva administrației instituțiilor penitenciare, privind condițiile

de detenție care ar fi afectat drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. *S-au respins cererile avocatului Cepoi Ina în interesele condamnatului Botnari Marin privind constatarea încălcării condițiilor de detenție și reducerea pedepsei pentru perioadele de detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina (16.09.2022–11.11.2022) și Penitenciarul nr. 13 Chișinău (11.11.2022–01.12.2022), ca fiind depuse cu încălcarea termenului prevăzut la art. 473² alin. (5) CPP.* De asemenea, au fost respinse cererile privind perioada de detenție din Penitenciarul nr. 11 Bălți (14.10.2025–21.10.2025), ca fiind neîntemeiate. S-a constatat că condamnatul Botnari Marin a fost deținut în perioada 21.10.2025–18.02.2026 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenție, pentru o perioadă totală de 120 (una sută douăzeci) de zile. În temeiul art. 473⁴ alin. (4) CPP, pedeapsa condamnatului Botnari Marin a fost redusă cu 12 (doisprezece) zile, calculată în raport de 1 zi reducere pentru fiecare 10 zile de detenție în condiții contrare Convenției.

Reieșind din cele expuse anterior, Colegiul penal constată că instanța de fond a analizat în mod corect plângerea condamnatului Botnari Marin referitoare la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în conformitate cu prevederile art. 3 CEDO, verificând complet și obiectiv circumstanțele cauzei și admițând în mod întemeiat plângerea în această parte.

Totodată, Colegiul reține ca fiind întemeiată și soluția instanței de respingere a cererii formulate de avocatul Cepoi Ina privind constatarea încălcării condițiilor de detenție și reducerea pedepsei pentru perioada 14.10.2025–21.10.2025, interval în care condamnatul s-a aflat în Penitenciarul nr. 11 Bălți.

În acest sens, nu se constată existența unor temeiuri legale care să justifice casarea încheierii instanței de fond în această parte.

Așadar, recursul declarat de administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani este neîntemeiat, întrucât s-a stabilit cu certitudine că condamnatul Botnari Marin a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, nefiind identificate temeiuri legale pentru admiterea acestuia.

De asemenea, Colegiul penal respinge alegațiile apărării privind aplicarea de către instanța de fond, la constatarea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, a formulei de calcul de 1 zi reducere la 10 zile de detenție, cu solicitarea aplicării formulei de 2 zile pentru 10 zile de detenție. Aceasta întrucât, potrivit materialelor cauzei, în perioada analizată au fost consemnate îmbunătățiri ale condițiilor de detenție, inclusiv în ceea ce privește spațiul de cazare, circumstanțe care influențează aprecierea gradului de severitate a tratamentului reclamat.

Cu toate acestea, Colegiul constată faptul că recursul apărării urmează a fi admis, deoarece instanța de fond a respins în mod eronat cererile avocatului Cepoi Ina în interesele condamnatului Botnari Marin privind constatarea încălcării condițiilor de detenție și reducerea pedepsei pentru perioadele în care acesta s-a aflat în arest 16.09.2022–11.11.2022 (Penitenciarul nr. 17 Rezina) și 11.11.2022–01.12.2022 (Penitenciarul nr. 13 Chișinău), apreciind greșit că acestea au fost depuse cu încălcarea termenului prevăzut de art. 473² alin. (5) CPP.

Potrivit raportului prezentat de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, condamnatul Botnari Marin s-a aflat în arest în Penitenciarul nr. 17 Rezina, pe o perioadă de *16.09.2022-11.11.2022*, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, pe o perioadă *11.11.2022-01.12.2022.*

În situația dată, respingerea ca tardivă a cererilor privind perioadele 16.09.2022–11.11.2022 (Penitenciarul nr. 17 Rezina) și 11.11.2022–01.12.2022 (Penitenciarul nr. 13 Chișinău) este neîntemeiată, deoarece instanța de fond a interpretat eronat momentul de la care începe să curgă termenul prevăzut de art. 473² alin. (5) CPP.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Botnari Marin s-a aflat în acele perioade în arest, iar ulterior, prin decizia Curții de Apel Nord din 09.09.2025 (f.d.47-49), cererea sa de aplicare a art. 385 CPP a fost respinsă, fiind indicat acestuia dreptul de a se adresa judecătorului de instrucție pentru examinarea condițiilor de detenție. Abia din acel moment a apărut posibilitatea efectivă de exercitare a dreptului la plângere în procedura prevăzută de art. 473² CPP.

În continuare, Colegiul penal constată că la caz urmează a fi aplicate prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală în redacția în vigoare la data depunerii plângerii în interesele condamnatului, acestea fiind determinante pentru soluționarea cauzei sub aspectul condițiilor de detenție invocate.

Colegiul penal arată că potrivit prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: *de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție* în condiții precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^2 alin.(2)–(2^5) şi (5), art.473^3 alin.(3) şi art.473^4 alin.(1)–(5^1) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție.

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal

constată că pe parcursul perioadei vizate, condamnatul Botnari Marin s-a deținut în stare de arest cu încălcarea condiţiilor sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţie, accesul la apă potabilă ș.a., ceea ce evident determină încălcarea drepturilor sale garantate de art.3 CEDO.

Prin urmare, Colegiul penal reține că argumentele apărării sunt întemeiate, întrucât instanța de fond a făcut o apreciere formală a excepției de tardivitate, fără a ține cont de caracterul continuu al pretinsei încălcări a art. 3 CEDO și de momentul real al nașterii dreptului la sesizare în procedura prevăzută de art. 473² CPP. O astfel de interpretare restrictivă a termenului procesual este incompatibilă cu exigența unui remediu efectiv, garantat de Convenție.

Totodată, Colegiul subliniază că analiza condițiilor de detenție trebuie realizată în mod global și cumulativ, prin coroborarea tuturor elementelor relevante (supraaglomerare, condiții sanitare, acces la igienă, ventilație și alimentație), iar nu fragmentat pe perioade artificiale, astfel cum a procedat instanța de fond în partea contestată. Din probele administrate rezultă că, pe perioada vizată, au existat deficiențe structurale care, prin intensitate și durată, ating pragul minim de severitate prevăzut de art. 3 CEDO.

În consecință, constatarea încălcării condițiilor de detenție pentru perioadele în care Botnari Marin s-a deținut în stare de arest este pe deplin justificată, iar consecințele juridice prevăzute de art. 385 alin. (5) coroborat cu 473⁴ CPP devin incidente.

Astfel, deși administrația penitenciară a invocat asigurarea unor condiții materiale aparent conforme (spațiu locativ, iluminare, acces la plimbare, asistență medicală), din ansamblul materialelor cauzei rezultă că, în perioada detenției în stare de arest, au existat deficiențe relevante sub aspectul condițiilor sanitare și igienice, al ventilației, al accesului la utilități de bază și al supraaglomerării, elemente care, apreciate cumulativ, depășesc pragul minim de severitate prevăzut de Convenție.

În cazul Penitenciarului nr. 17 Rezina (16.09.2022–11.11.2022), precum și al Penitenciarului nr. 13 Chișinău (11.11.2022–01.12.2022), Colegiul constată că detenția s-a desfășurat în condiții care, prin caracterul lor repetitiv și durata relativ îndelungată, au generat o situație de disconfort accentuat și continuu, incompatibilă cu respectarea demnității umane.

În acest sens, nu pot fi reținute alegațiile formale ale administrației penitenciare, întrucât acestea nu infirmă în mod convingător efectul cumulativ al deficiențelor invocate, iar rapoartele interne nu sunt suficiente, în lipsa unei coroborări cu alte probe obiective, pentru a înlătura susținerile privind încălcarea art. 3 CEDO.

Prin urmare, Colegiul apreciază că Botnari Marin fiind deținut în stare de arest a fost supus unor condiții de detenție care, analizate global, constituie tratament contrar exigențelor Convenției, fapt ce justifică atât constatarea încălcării, cât și includerea integrală a acestor perioade în mecanismul de compensare prevăzut de lege.

Prin prisma prevederilor legale precitate, având în vedere distincția normelor procedural penale aplicabile în dependență de calitatea deținutului la momentul deținerii sale, Colegiul penal constată că condamnatul Botnari Marin a fost deținut în stare de arest în Penitenciarul nr. 17 Rezina pe o perioadă de 16.09.2022-11.11.2022 (56 zile) și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău pe o perioadă de 11.11.2022-01.12.2022 (20 zile), în total o perioadă de 76 zile.

Ținând cont de faptul că perioadele care urmează a fi constate în privința lui Botnari Marin sunt perioade fixe, care nu pot fi modificate, or acesta deja execută pedeapsa în calitate de condamnat, Colegiul penal urmează la caz să aplice prevederile art. 473^4 (4) Cod de procedură penală, potrivit căruia: în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate *rotunji* în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Prin urmare, Colegiul penal va reține perioada rotunjită sub formă de 80 /optzeci/ zile în care s-a deținut condamnatul Botnari Marin în Penitenciarul nr. 17 Rezina și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Astfel, pentru perioada aflării în stare de arest în penitenciarele vizate, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Botnari Marin, prin decizia Curții de Apel Nord din 09.09.2025, se va reduce pedeapsa, în condițiile 385 alin. (5) CPP coroborat cu prevederile art. 473^4 alin. (4) CPP, cu 16 (șaisprezece) zile, pentru perioada de 80 /optzeci/ zile, în care s-a aflat în detenție, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În consecință, reducerea pedepsei aplicată condamnatului Botnari Marin este considerată adecvată, proporțională și conformă cu exigențele prevăzute de art. 385 alin. (5) și art. 473^4 CPP, reflectând în mod echilibrat durata detenției în condiții necorespunzătoare și gravitatea încălcărilor constatate. Totodată, aceasta corespunde standardului de remediu efectiv consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Reieșind din cele supra expuse și în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit. a); art.449 alin.(1) pct.2) lit. b) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către **Directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar principal de justiție Anatolii Tudor,** împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 10.03.2026 se respinge ca nefondat.

Recursul declarat de către **avocatul Ina Cepoi în interesele condamnatului Botnari Marin,** împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 10.03.2026, se admite, casează parțial încheierea, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează:

Se constată faptul că, Botnari Marin a fost deținut în Penitenciarul nr. 17 Rezina în perioada 16.09.2022-11.11.2022 și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 11.11.2022- 01.12.2022, în total 80 /optzeci/ zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În condițiile art. 385 alin. (5) CPP, se reduce lui Botnari Marin termenul pedepsei definitive, stabilită prin decizia Curții de Apel Nord din 09.09.2025, cu 16 /șaisprezece/ zile, pentru perioada de 80 /optzeci/ zile, în care s-a aflat în detenție, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În rest dispozițiile încheierii instanței de fond se mențin fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Judecător: Judecător: